

**UCHWAŁA NR XXX/153/26
RADY GMINY WIDAWA**

z dnia 28 stycznia 2026 r.

**w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów
Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2026-2029**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2025 r. poz. 1153 i 1436) oraz art. 4¹ ust. 1, 2, 2a i 5 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2023 r. poz. 2151) i art. 10 ust. 1, 2, 2a i 2b, ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2023 r. poz. 1939) Rada Gminy Widawa uchwala, co następuje:

§ 1. Uchwala się Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2026-2029 w brzmieniu określonym w załączniku do niniejszej uchwały.

§ 2. Uchyła się Uchwałę Nr XXIX/138/25 Rady Gminy Widawa z dnia 29 grudnia 2025 r. w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2026-2029.

§ 3. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Widawa.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Gminy

Sławomir Stępnik

Załącznik do uchwały Nr XXX/.../26

Rady Gminy Widawa

z dnia 28 stycznia 2026 r.

GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII W GMINIE WIDAWA NA LATA 2026 - 2029

I. WSTĘP

Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2023 r. poz.2151) i ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2023 r. poz. 1939) nakładają na gminę obowiązek prowadzenia działań profilaktycznych związanych z uzależnieniem od alkoholu i narkotyków.

Prowadzone przez gminę działania profilaktyczne są zgodne z ustawą z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym (Dz. U. 2024 r. poz. 1670) i ustawą z dnia 29 lipca 2015 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2024 r. poz. 1673) oraz Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 30 marca 2021 r. w sprawie Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021 – 2025 (Dz. U. z 2021 r. poz. 642).

Realizacja zadań wyszczególnionych w w/w ustawach prowadzona jest na terenie gminy Widawa zgodnie z założeniami Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2021 – 2026 w Gminie Widawa i Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Widawa.

Głównym celem programu jest ograniczenie społecznych i zdrowotnych skutków wynikających z nadużywania alkoholu, środków psychoaktywnych oraz uzależnień behawioralnych.

Zadania te w szczególności obejmują:

1. Zwiększanie dostępności pomocy edukacyjnej, terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu, narkotyków, substancji psychoaktywnych i uzależnień behawioralnych,
2. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy z uzależnieniami pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie, przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu i integrowanie ze społecznością lokalną,
3. Podejmowanie działań służących profilaktyce i edukacji oraz ograniczeniu występowania ryzykownych zachowań, w szczególności dla dzieci i młodzieży,
4. Wspieranie działalności służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych, problemów związanych z zażywaniem narkotyków i dopalaczy oraz wynikających z uzależnień behawioralnych prowadzonej przez instytucje, stowarzyszenia jak i inne osoby prawne i fizyczne,
5. Podejmowanie działań ograniczających dostępność do alkoholu, narkotyków i innych substancji psychoaktywnych poprzez organizowanie szkoleń profilaktycznych,
6. Promowanie zdrowego stylu życia poprzez inicjowanie i wspieranie przedsięwzięć mających na celu doprowadzenie do zmiany obyczajów w zakresie spożywania napojów alkoholowych oraz innych substancji psychoaktywnych,

7. Wspomaganie działalności instytucji i stowarzyszeń służących rozwiązywaniu problemów wynikających z używania alkoholu, narkotyków oraz uzależnień behawioralnych,
8. Wspieranie działań mających na celu motywowanie do podjęcia leczenia odwykowego,
9. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego,
10. Wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej.

II. DIAGNOZA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH NA TERENIE GMINY WIDAWA

Zgodnie z zaleceniami Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii powinien być odpowiedzią na problemy lokalne związane ze spożywaniem alkoholu oraz innych środków psychoaktywnych.

W tym celu w 2020 r. na terenie gminy Widawa zostały przeprowadzone badania w zakresie „Diagnozy stanu uzależnień na terenie Gminy Widawa”, której zakres merytoryczny dotyczył uzależnienia od alkoholu, nikotyny, dopalaczy, środków psychoaktywnych, przemocy domowej, przemocy rówieśniczej oraz uzależnień behawioralnych.

W/w badania zostały przeprowadzone wśród 113 losowo wybranych dorosłych mieszkańców gminy, 145 uczniów szkół podstawowych i 19 punktów sprzedaży alkoholu. Do sporządzenia diagnozy wykorzystano ponadto informacje Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, Komisariatu Policji, Gminnego Ośrodka Zdrowia w Widawie oraz Punktu Konsultacyjno – Terapeutycznego w Widawie.

W podsumowaniu badań przeprowadzonych na terenie gminy wyodrębniono kwestie, które wymagają szczególnej uwagi i określonych działań profilaktycznych:

1. Jednym z najważniejszych problemów młodych mieszkańców gminy jest picie alkoholu – do pierwszego kontaktu z alkoholem przyznało się 7% badanych uczniów. Jednym z powodów jakie młodzi ludzie wskazują, jeśli chodzi o sięganie po alkohol jest chęć pocucia się dorosłym – tak uważa 50% ankietowanych. Na decyzję o sięganiu po alkohol wpływa również presja rówieśnicza – tak twierdzi 66% badanych uzasadniając chęcią dopasowania się do kolegów/ koleżanek.

W kwestii dostępności do alkoholu aż 17% badanych twierdzi, że alkohol można łatwo zakupić na terenie gminy nie mając 18 lat.

2. Istotnym problemem wśród młodych mieszkańców stanowią także narkotyki. Co prawda nikt z ankietowanych nie miał kontaktu z narkotykami, ale twierdzą, że znają osoby, które biorą narkotyki – 6,2%.

3. Dużym zagrożeniem dla mieszkańców gminy stają się również uzależnienia behawioralne - 57,5% dorosłych respondentów korzysta codziennie z internetu, 77,9% codziennie korzysta z telefonu, a 13,3% badanych uważa się za uzależnionych od zakupów.

4. W związku z powyższym nasuwa się potrzeba informowania mieszkańców o niebezpieczeństwie wynikającym z zażywania środków psychoaktywnych i prowadzenia działań profilaktyczno – edukacyjnych w tym zakresie.

5. Bardzo istotnym problemem w społeczności lokalnej jest także przemoc. Dorośli mieszkańcy przyznają, że doznali przemocy – 20,4%, poza tym deklarują, że znają osoby, które doświadczają przemocy od osób najbliższych – 29,2%.

Wśród badanych aż 36,6% młodych ludzi doświadczyło aktu przemocy, a w większości miało to miejsce w szkole – 7,3%.

6. Ważna jest zatem edukacja zarówno dorosłych jak i młodych ludzi w zakresie reagowania i przeciwdziałania przemocy. Istotne jest również przekazywanie mieszkańcom gminy informacji, gdzie można uzyskać pomoc w sytuacji, gdy doświadcza się przemocy lub jest się jej świadkiem.

III. PODSTAWOWE STRATEGIE ZMIERZAJACE DO REALIZACJI ZADAŃ PROGRAMOWYCH

1. Udostępnianie pomocy edukacyjnej, terapeutycznej i rehabilitacyjnej osobom uzależnionym i współuzależnionym w ramach działalności:

- Punktu Konsultacyjno – Terapeutycznego znajdującego się w Gminnym Ośrodku Zdrowia w Widawie,
- Punktu Terapeutycznego znajdującego się w Gminnym Ośrodku Kultury tymczasowo działającym w Brzykowie.

2. Organizowanie spotkań z psychologami i terapeutami dla rodzin dotkniętych uzależnieniem,

3. Wspieranie działalności edukacyjnej prowadzonej poprzez rozprowadzanie ulotek i broszur dotyczących uzależnień oraz zjawiska przemocy w rodzinie,

4. Motywowanie osób uzależnionych od alkoholu, narkotyków, substancji psychoaktywnych oraz uzależnionych od czynności behawioralnych do podjęcia leczenia, współpracy z Poradnią Odwykową w Łasku, Szpitalem w Warcie, kuratorami, Komisariatem Policji w Widawie i Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Widawie,

5. Współpracowanie z biegłymi sądowymi w zakresie orzecznictwa dot. uzależnień,

6. Współdziałanie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych z Gminnym Zespołem Interdyscyplinarnym, którego zadaniem jest integrowanie i koordynowanie działań w zakresie przemocy w rodzinie,

7. Propagowanie informacji w miejscach publicznych (w formie plakatów i ulotek) na temat choroby alkoholowej i uzależnienia od narkotyków i innych substancji psychoaktywnych oraz uzależnień behawioralnych i możliwościach ich leczenia,

8. Edukowanie młodzieży szkolnej w zakresie szkodliwości używania napojów alkoholowych z zaznaczeniem, że piwo to również napój alkoholowy, a także niebezpieczeństw wynikających nawet z jednorazowego zażycia narkotyków,

9. Rozpowszechnianie materiałów informacyjno – edukacyjnych dot. alkoholu i narkotyków i uzależnień behawioralnych oraz szkód społecznych i zdrowotnych wynikających z ich zażywania,

10. Organizowanie szkoleń dla młodzieży szkolnej w zakresie działań profilaktycznych uwzględniających nabywanie takich umiejętności jak: asertywność czy radzenie sobie z presją grupy i krytyką innych,

11. Prowadzenie pogadarek i szkoleń dla rodziców na zebraniach szkolnych w ramach profilaktycznej działalności informacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów wynikających z używania alkoholu, narkotyków, tytoniu i uzależnień behawioralnych,

12. Szkolenie kadr medycznych i zespołów interdyscyplinarnych z zakresu alkoholowego zespołu płodowego – FAS,

13. Dofinansowanie, koordynacja realizacji programów profilaktycznych w szkołach na terenie gminy oraz współpraca z nimi,

14. Finansowanie lub współfinansowanie obozów, kolonii i półkolonii, wycieczek, konkursów oraz wycieczek z programem zawierającym elementy profilaktyki dla dzieci i młodzieży z rodzin dysfunkcyjnych zagrożonych uzależnieniem od alkoholu, narkotyków czy uzależnień behawioralnych,

15. Finansowanie programów profilaktycznych realizowanych w szkołach lub innych placówkach na terenie gminy,

16. Działania zmierzające do budowania prawidłowych relacji między rówieśnikami lub relacji dziecko – rodzic oraz promocją zdrowego stylu życia poprzez dofinansowywanie imprez bezalkoholowych, festynów, zawodów sportowych,

17. Propagowanie zdrowego sposobu spędzania czasu wolnego poprzez uaktywnienia działalności klubów i świetlic, zwiększenie zakresu zajęć pozalekcyjnych, zwłaszcza sportowych, w tym finansowanie zakupu sprzętu sportowego, urządzeń sportowych i rekreacyjnych,

18. Organizowanie i współfinansowanie lub finansowanie lokalnych imprez sportowych, kulturalnych i rekreacyjnych propagujących zdrowy styl życia,

19. Pomoc w propagowaniu zdrowego spędzania czasu wolnego dla osób wychodzących z uzależnienia oraz ich rodzin,

20. Dofinansowanie działalności klubów sportowych oraz świetlic realizujących zadania programowe,

21. Prowadzenie zajęć w świetlicach przyszkolnych i wiejskich,

22. Objęcie rodzin, w których występują uzależnienia pomocą psychologiczną, materialną i finansową poprzez:

a) organizowanie pomocy w dożywianiu dzieci i młodzieży pochodzących z rodzin dotkniętych uzależnieniem,

b) dofinansowanie wypoczynku dzieci pochodzących z rodzin dysfunkcyjnych,

23. Wspomaganie działalności grup samopomocowych,

24. Wspomaganie działalności organizacji młodzieżowych, jednostek OSP promujących zdrowy styl życia i abstynencję,

25. Wspieranie działalności Poradni Terapii Uzależnienia i Współuzależnienia w Łasku,

26. Wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych w ramach ustalonego przez Radę Gminy limitu i tylko wówczas, gdy usytuowanie punktów sprzedaży napojów alkoholowych nie będzie naruszać zasad – warunków, określonych przepisami prawa,

27. Prowadzenie szkoleń dla właścicieli i sprzedawców punktów sprzedaży napojów alkoholowych,

28. Kontrola przestrzegania zasad obrotu napojami alkoholowymi w placówkach handlowych,

29. Eliminowanie przypadków dokonywania zakupów alkoholu przez młodzież i nieletnich poprzez zwiększenie kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych,

30. Kontrola spożywania alkoholu w miejscach publicznych objętych ustawowym zakazem.

IV. REALIZATORZY PROGRAMU:

1. Wójt Gminy Widawa - w zakresie merytorycznym wykonania zadań wynikających z Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii.

2. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Widawie - inicjowanie i koordynowanie polityki Gminy Widawa wobec uzależnień od alkoholu i narkomanii, w tym m.in.:

- 1) motywowanie osób nadużywających alkoholu do podjęcia leczenia;
- 2) kierowanie na badania do biegłych sądowych w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu;
- 3) kierowanie do sądu wniosków o wszczęcie postępowania w sprawie zastosowania obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu;
- 4) kontrola podmiotów prowadzących sprzedaż napojów alkoholowych;
- 5) finansowanie lub współfinansowanie wypoczynku dzieci pochodzących z rodzin dysfunkcyjnych;
- 6) organizowanie konkursów skierowanych do dzieci i młodzieży szkolnej w zakresie promowania zdrowego trybu życia, wolnego od nałogów;
- 7) prowadzenie szkoleń dla właścicieli placówek handlowych w zakresie obowiązujących przepisów ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

3. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Widawie:

- 1) prowadzenie działań resocjalizacyjnych dla osób z problemem alkoholowym lub narkotykowym;
- 2) aktywizacja zawodowa osób uzależnionych.

4. Gminny Zespół Interdyscyplinarny:

- 1) udzielanie wsparcia rodzinom w kryzysie;
- 2) prowadzenie działań informacyjnych i edukacyjnych;
- 3) monitorowanie i reagowanie w sprawach przemocy domowej, a także naruszeń prawa, w tym inicjowanie postępowań sądowych;
- 4) nadzór nad procedurą Niebieskiej Karty.

5. Szkoły z terenu Gminy Widawa:

- 1) realizacja programów profilaktycznych podnoszących świadomość zdrowotną dzieci i młodzieży w zakresie substancji psychoaktywnych;
- 2) zagospodarowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży poprzez organizację różnorodnych, bezpłatnych zajęć sportowych;
- 3) promowanie aktywnego sposobu spędzania czasu wolnego;
- 4) promowanie metod przeciwdziałających zachowaniom ryzykownym;
- 5) kształtowanie umiejętności życiowych i budowania własnej wartości.

6. Samodzielny Publiczny Zakład Podstawowej Opieki Zdrowotnej:

- 1) działania edukacyjne w zakresie choroby alkoholowej i promowanie zdrowego trybu życia;
- 2) działania na rzecz budowania odporności psychicznej, zwłaszcza wśród dzieci i młodzieży;
- 3) zwiększanie dostępności terapeutycznej dla osób uzależnionych.

7. Punkty Konsultacyjno-Terapeutyczne:

- 1) informowanie w zakresie mechanizmów uzależnienia;
- 2) udzielanie konsultacji i wsparcia w kryzysie;
- 3) wspieranie procesu zdrowienia i zapobiegania nawrotom.

8. Gminny Ośrodek Kultury i Biblioteka Publiczna:

- 1) edukowanie i organizowanie działań stanowiących alternatywę dla alkoholu i innych używek;
- 2) prowadzenie zajęć pozalekcyjnych, informacyjnych i szkoleniowych wspierających zdrowy styl życia.

V. DZIAŁALNOŚĆ GMINNEJ KOMISJI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

Członkowie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w ramach swoich obowiązków:

- 1) opiniują i nadzorują wykonanie Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii,
- 2) opiniują wnioski o wydawanie zezwolenia na sprzedaż bądź podawanie napojów alkoholowych pod kątem zgodności lokalizacji punktu sprzedaży z uchwałami Rady Gminy Widawa,
- 3) podejmują działania zmierzające do zastosowania leczenia wobec osób uzależnionych.

VI. FINANSOWANIE PROGRAMU

1. Realizacja Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii odbywa się w ramach posiadanych środków pochodzących z opłat za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych oraz środków pozyskanych od innych osób lub instytucji.

2. Poza zadaniami określonymi w Programie, środki, o których mowa w pkt 1 mogą być przeznaczone na inwestycje i remonty obiektów, związanych z realizacją Programu oraz zatrudnienie kadry niezbędnej do jego realizacji.

3. Decyzję o przeznaczeniu środków na realizację Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii podejmuje Wójt Gminy na podstawie preliminarza wydatków opracowanego przez Gminną Komisję RPA.

4. Za udział członka Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w posiedzeniu i pracy polegającej na reprezentowaniu GKRPA w rozprawie sądowej o objęcie przymusowym leczeniem odwykowym przysługuje wynagrodzenie w wysokości 250,00 zł, Zastępcy Przewodniczącego – 350,00 zł natomiast Przewodniczącemu komisji przysługuje wynagrodzenie w wysokości 450,00 zł.

5. Wydatki za poniesione koszty podróży służbowych – delegacje członków komisji realizowane są ze środków budżetu przeznaczonych na realizację zadań własnych wynikających z ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi określonych w niniejszym Programie.

6. Wynagrodzenie wypłacane jest na podstawie stwierdzonej obecności na posiedzeniu poprzez złożenie podpisu lub reprezentowania Komisji na rozprawie sądowej.

7. Członkowi komisji przysługuje tylko jedno wynagrodzenie w danym dniu, niezależnie od liczby posiedzeń, czy innych czynności związanych z zakresem zadań Komisji.

8. Komisja opracowuje i przedkłada do zatwierdzenia Wójtowi Gminy plan pracy oraz sprawozdanie ze swej działalności.